

דף קט.

עין משפט א.

יו"ד סימן צ סעיף א

א. הכחל שהוא הדר של הבהמה אסור מדברי סופרים לאכלו עם החלב שבו ^ע שאין בשר שנתבשל בחלב שחוטא אסור מן התורה. ע"כ אם קרעו ומירק החלב שבו מותר לצלותו ולאוכלו. ואם קרעו שתי וערב וטחו בכותל ^פ עד שלא נשאר בו לחלוחית חלב מותר לבשלו עם בשר אחר שימלחנו כדין.

ב. כחל שלא קרעו בין של קטנה שלא הניקה ^צ בין של גדולה אסור לבשלו ואם עבר ובישלו בפני עצמו ^ק וכ"ש אם צלאו מותר לאוכלו. ואם בישלו עם בשר אחר משערין אותו בששים ^ר והכחל מן המנין ^ש. ואם היה ששים עם הכחל, הכחל אסור ^ת והשאר מותר. אבל היה פחות מששים עם הכחל הכל אסור.

ג. אם נפל כחל זה אחרי שבישלוהו עם שאר הבשר בין אם היה

ע. ממשנה חולין ק"ט.

פ. ואם קרעו וחתכו כמה פעמים שתי וערב ע"פ כולו עדיף אפי' יותר מטיחה בכותל, וכמו שכתב בהרמ"א אה"כ.

וטחו בכותל היינו כובשו בידיו לכותל כדי שישחט החלב שבו. מרש"י חולין ק"ט ע"ב, ולא דוקא בכותל אלא היינו לסוחטו בחזקה.

צ. דלא פלוג רבנן. ש"ך ס"ק ב'.

ק. היינו בלי בשר אחר אבל עם ירקות הוי בישול בפני עצמו. ש"ך ס"ק ג'.

ר. ובעינן ששים כנגד כל הכחל ולא רק במאי דנפיק מיניה דלא ידעינן כמה נפיק. ש"ך ס"ק ד'.

ש. והרמב"ם נתן טעם לזה כיון שאיסור כחל מדרבנן ועשו בו היכר הקילו בו. והרשב"א דחה טעמו שהרי כמה איסורין מדרבנן ומצריכים ששים וכתב הטעם משום שהוא עצמו בשר ומצטרף עם הבשר לבטל החלב שבו. ט"ז ס"ק ב'.

ומה שהכחל מן המנין דוקא בנתבשל עם בשר אבל בנתבשל בחלב צריך ששים חוץ מן הכחל שאין החלב שבו ניכר שיצטרף לבטל עם שאר החלב טור מהרשב"א.

ת. לאו דוקא אלא אפי' היה ששים לבד ממנו ואפי' מאה הוא אסור, כ"כ הרשב"א בחולין בדף צ"ז. ודלא כמי שנסתפק בזה שנעלם ממנו רשב"א זה.

ומה שהכחל אסור היינו באכילה אבל בהנאה מותר כמו כל בשר בחלב דרבנן. כף החיים אות ט'.

ששים^א בין לא היה ששים לקדרה אחרת אוסר אותה ומשערין בו בששים^ב כבראשונה, שהכחל עצמו שנתבשל נעשה חתיכה האסורה. ואין משערין בו אלא כמות שהיה בעת שנתבשל ולא כמו שהיה בעת שנפל.

הגה: י"א שאם נפל תחילה לקדירה שאין בה ששים ונאסר הכחל אם נפלה אח"כ לקדרה אחרת אין הכחל מצטרף לשיעור ששים^ג, וכן עיקר.

יור"ד סימן עב סעיף א

עין משפט ב.

א. הלב מתקבץ הדם בתוכו בשעת שחיטה^ד לכן צריך לקורעו^ה קודם המליחה ולהוציא דמו ולמולחו אחר כך, ואז מבשלו^ו.

הגה: ויש מחמירין מלבשלו^ז ורק צולין אותו.

א. והטעם דאפי' היה ששים עדיין חתיכה זו אסורה כיון שאנו חוששין אולי לא פלט כל החלב שבו. כ"כ הרשב"א. והר"ן כתב הטעם משום מראית העין שמא יבואו להתיר חתיכת נבלה. ט"ז.

ב. והכחל מן המנין כבראשונה אפי' אם בראשונה היה פחות מששים. אבל לדעת הי"א ברמ"א כיון שנעשה נבלה, בפעם השניה אין הכחל עולה מן המנין אם לא היה ששים בפעם הראשונה. ט"ז ס"ק ד'.

ולענין דינא לפי מש"כ בסי' צ"ב דלא אמרינן חנ"נ בדברים שאינם אסורים אלא מדרבנן א"כ כיון דחלב שחוטה הוא איסורו מדרבנן אפי' שנאסר מתחילה מצטרף כמו בפעם הראשונה כדעת המחבר. כף החיים אות י"ב.

ג. דכשנפל בששים שאז החלב היוצא ממנה נתבטל ולא נאסר הכחל אלא משום מראית העין אף בקדירה השניה מצטרף הכחל לששים. ש"ך ס"ק ה'.

ד. מימרא דר' זירא בכריתות דף כ"ב ע"א. והביאו הרי"ף והרא"ש בפ"ז דחולין. וג' מיני דמים הם בלב אחד המובלע בבשרו. ואחד דם הכנוס בתוך הלב והם בכרת. והשלישי הדם הנמשך אליו בשעת השחיטה מעלמא והוא בלא תעשה. וכתב הכנה"ג דניכר הוא שדם הלב צלול הוא ודאתי מעלמא קרוש. וזו דעת הרי"ף והרא"ש אבל שיטת רש"י והרשב"א אין בלב אלא ב' מיני דמים. כף החיים אות א'.

ה. גם בשליל הנמצא במעי בהמה שניתר בשחיטת אמו צריך לקרוע הלב שבתוכו.

ו. אפי' עם שאר בשר. ש"ך ס"ק א'.

ז. שמא יבשלונו בלא קריעה וכתב הרש"ל דיש להקל דאין זו גזירה בתלמוד ולא בגאונים. ט"ז ס"ק א'. במקומות שנוהגים לבשלו אחר הקריעה ומליחה יש לחתוך ערלת הלב כדי שיצא הדם דרך החתך. וכ"כ הרמ"א בסוף סעיף ב'. ובסוף מסכת הוריות איתא דה' דברים משכחים את הלימוד ואחד מהם האוכל את לב בהמה והעוף וצריך להזהר כי שם תכלית התקשרות נפש הבהמית והיצר הרע מתקשר באדם האכלו, ומטעם זה האוכלו גורם לו שכחה וטפשות הלב. וזכרים וכן נשים מעוברות יזהרו שלא לאכול הלב אבל נשים

דף קט:

עין משפט א.

יו"ד סימן צ סעיף א
עין לעיל דף קט. עין משפט א

עין משפט ב.

יו"ד סימן עב סעיף ב

ב. מלחו ולא קרעו, קורעו אחר מליחתו ומותר אע"פ שנמלח עם הדם שבתוכו דכבולעו כך פולטו.

ה"ה אם צלאו בלי שקרעו קורעו לאחר צליתו ומותר, אבל אם ביטלו בלי קריעה אחר מליחתו אסור עד שיהיה ששים כנגד הלב^ה דלא יודעים כמה דם יצא ממנו.

הגה: ואפי' יש ששים כנגד הלב, הלב בעצמו אסור^ט. ויש אומרים דלא אמרינן כבולעו כך פולטו לגבי דם הלב הכנוס בתוכו דהוי דם ממש ולא דם פליטה וע"כ מחמירין אפי' במליחה דאם נמלח הלב יחד עם בשר בלי שקרעו ללב נאסר כל הבשר שעמו אם לא שיש בשאר ששים כנגד הלב^י. והמנהג להקל^כ וכן עיקר.

ובתולות מותר להם לאכול הלב אפי' של בהמה וכל זה משום שכחה אבל אם משום יצר הרע משמע דאין חילוק בין איש לאשה. כף החיים אות ו'. ויש להזהר גם במוח. שם.
ה. ואפי' שנמלח תחילה ויצא כבר כל הדם הנמצא בבשר הלב, אפי"ה בעינן ששים נגד כל הלב ולא רק נגד הדם שבחללו. ש"ך ס"ק ה'. ומדברי השו"ע שכתב משום דלא יודעים כמה דם נפק מיניה משמע דמדינא מספיק נגד הדם המכונס בחללו אם יודע כמה היה שם. כף החיים אות י'. ואם יש ששים נגד הלב לדעת מר"ן גם הלב מותר, כמבואר בב"י, וכ"כ הש"ך בס"ק ו'.
וצריך מורה הוראה להזהר אפי' בנמצא ששים נגד הלב לחקור ולדעת אם עירו הקדרה בבת אחת לתוך הקערה או מתחלה שפכו המרק ואח"כ שאר התבשיל שאז יש להטריף דמיד שהתחיל לשפוך המרק ולא נשאר ששים בקדרה נאסר כל הנשאר בקדרה. כף החיים אות ט"ז.

ט. וטעמם משום דלפעמים דם הלב כשמתבשל מתייבש כולו בחלל הלב ואינו יוצא לחוץ. ש"ך ס"ק ז'.
י. וביש ששים במליחה גם הלב מותר. כף החיים אות כ"ד.
כ. ולכתחילה אין למלוח או לצלות לב עם הבשר כיון שעכ"פ צריך קליפה לדעת הרמ"א. ש"ך ס"ק י'. ותמהו על דברי הש"ך הזה ובודאי שאחר מליחה וקריעה כמו שמותר לבטלו עם בשר כ"ש דמותר לצלותו או למולחו עם בשר אחר. ולפני שקרעו גם לבדו אסור לצלותו כך. כף החיים אות כ"ז.

הגה: ונהגו לחתוך ערלת הלב^ל וגם הגידין שבפנים ואינו אלא חומרא וזהירות בעלמא.

יו"ד סימן פז סעיף ט

עין משפט ג.

ט. יא. חלב הנמצא בקיבה של הבהמה אינו חלב^מ ומותר לבשל בו בשר אפי' הוא צלול, ויש מי שאוסר^נ.

הגה: וכן נוהגין^ס.

ל. היינו קודם מליחה שעיי'ז יפתחו החללים ויצא הדם דרך החתך. ויש שכתבו דהחיתוך להעביר כוחות הטומאה וזהו ומלתם את ערלת לבבכם. ש"ך ס"ק י"ד. ולפי טעם זה גם אחרי בישולו. ויש שנהגו לחתוך רק בלב בהמה. כף החיים אות ל"ד.
מ. שיצא מתורת אוכל וחשיב כפרשא בעלמא. ש"ך ס"ק כ"ד מהב"י.
נ. היינו בצלול, וכמ"ש בסי' פ"א סעיף ו'.
ס. היינו בצלול לאסור אפי' בדיעבד ובקרוש לכתחילה יש להחמיר ואפי' לספרדים ההולכים ע"פ פסק מר"ן כאן יש להחמיר כהרמ"א. כף החיים אות ע"ה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהוד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com